

A „Közlöny“ megjelenik minden szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztőség: szállás:

piacz-sor, Dietrich-ház, 227 sz. hóvá a lapot illető küldemények, u. m. kéziratok és hirdetések utasítandók. Bérmentetlen levéleket csak a dolgozóztársainkól fogadunk el.

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY.

Politikai, tudományos és szépirodalmi lap.

Előfizetési díj:

Félévre 5 ft. p. p.
Negyedévre 2 „ 40 kr.
Egy hóra 1 ft.
Az előf. pénzek Stein J. könyvkereskedésbe, bérmentesen küldendők.
Hirdetéseket soronként 4 ezüst krajczárért, irodalmiakat 2 kr-ért gyorsan közlünk.

Figyelmeztetés. Ezennel küldöm a lapokat azon t. cz. előfizetők számára is, a kiknek a „Közlöny“ megszűntével előfizetési pénzü maradt fenn, s az iránt, nyilvános felhívásom dacára is, sem nálam, sem Stein könyv-kereskedő urnál nem rendelkeztek. A kik azonban a K. Közlöny mostani folyamát ezen előfizetési díjakért elfogadni nem kívánják, az iránt, s a fennmaradt pénz hová-fordítása felől engem „újságreciamatió“ feliratu nyitlivel útján, a mi postadíj-mentes, — mentől előbb értesíteni méltóztatassanak.

Tulajdonos és felelős szerk. Berde A.

GAZDÁSZATUNK.

(B) Sokszor mondták már, de nem lehet elég sokszor ismétetni, hogy hazánk csak azon kincsek által emelkedhetik a jólét karjaiba, melyek a természet sok kedvezményeiben részesült földében rejlének. Ezen föld az, a melynek birtoka nemzetiség nek legerősebb garanciája, virágzó állapota a trón legszilárdabb alapja, ez az, a melyet ha szeretünk, értelemmel és szorgalommal ápolunk és mivel nek, általa és utána családainkat nem csak az anyagi és erkölcsi letörpüléstől megóvjatjuk, hanem bizonyos jólét ölébe is vezetendj k.

Nem lehet eléggé bámulni ősünk ama mély országlási bölcsességét, miszerint felismerve a földbirtok nagyfontosságú horderejét, képviselőinek oly nagy befolyást engedtek a közdolgok intézésére. Lehet hogy őket ilyeszerű intézkedésre tán a vezette, hogy a haza szeretetét a földbirtoktól származtatták, de szintugy lehet az is, hogy az általa földbirtok horderejét akarták kitüntetni, annak szeretetét kívánták fejleszteni, ápolni és nevelni a keblekben.

Az okos apák bölcs intézkedése később nem egy gondatlan gyermek kezei közt széttrórt. A mi tén ezer küzdelmek védője, vagy ragyogó érdemei jutalma volt, haszontalanságok díjába vagy oda vesztett, vagy kénytelen teher igájába esett.

De mind a múltat is, hogy tünység, gondatlanság, s a kebelnek különféle burjánai sokaknál eltorzították, megsemmisítették a földbirtokhoz vonzó szeretetet, fennmaradt a magyar fajnak a földbirtok iránti kiváló ragaszkodása, mint kitűnő jellemvonás, s ezen ösztönöszerű vonzalmat nem lehet egy szép jövő zálogául nem tekintünk.

Ezen ösztönöszerű vonzalom, s mintegy kitűnő előszeretettel bírja fajunkat arra, hogy értelem és okosság által kormányzott szorgalommal vegye mivelés alá a hazai földet, hogy a kor-

szívonalan álló értelmességgel kitűnő munkássági szorgalommal keresse fel a földbirtokában pihenő kincseket, hogy főképpen csak ezen forrásból varjon jólétet családjá, faja és hazája számára.

Ha ámitani nem akarjuk magunkat, be kell látnunk, hogy bár mennyi vaspálya halozza be hazánkat, bár mely gazdag bel- vagy külföldi hitel-társaság áraszza is el pénzével, ha saját birtokunk kincseit elhanyagoljuk, bizony folytonosan csak vergődni leszünk kénytelenek, s hamarabb kileszünk szívatytuzva, mint patriarchalis viszonyaink közepette. De ha hazánk földjét szeretjük, birtokainkat szorgalmasan és jozanul műveljük, s takarékos életmódunkkal védjük és erősítjük, vaspálya és méltányos hitelpénz mint megannyi nemtő fognak előretörő célunkban gyámolítani.

Amde hogy a hazánk földében rejlő kincseket kifejtessük, hogy vagyonosodás s ez által eszközölhető nagyobb fejlettség útján mint polgárok, hazafiak és családapák hivatásunknak megfelelhessünk, meg kell ismernünk a célra vezető utakat, hatalmunkba keríteni az alkalmas eszközöket.

Ezen út és eszközök nem lehetnek egyéb, mint hogy belassuk gazdaszatunk hiányait, hátramaradásait, s a baj orvoslására nagyobb szorgalom mellett magosabb értelmességet párosítsunk, hogy vizsgáljuk és megismerni törekedjünk mások életrevaló eszméit, hasznos előhaladásait. Ma már csak a szokás emberei, vagy a korlátozott fejűek hiszik, hogy a gazdaszat bevégzett tény s a tökéletesbülés gyalgajai nincs szüksége, ma már minden józan ember állítja, hogy a ki nem akarja, nem törekszik bizonyos mértékű értelmességgel gyámolítani gazdaszatát, az körülbelül csak úgy tart lépést a haladó korral s ennek soknemű igényeivel, mint az oláhfalvi szekér a szélsőhegyzősök haladásával.

A ki belügyeink fejlődését a közelebbi években figyelemmel kísérte, örömmel kell felismernie hogy hazánk jobbajai kilőn és egyesülteleg igen sokat tettek a földbirtok becse emelésére, a gazdaszat szebb jövője előidézésére, annak anyagi és szellemi tökéje nevelésére. Hogy nem egy capacitas és tekintély vonult a zöld asztal mellől a gazdaszati foglalkozás sokaig mellőzött terére, oly sokat jelentő tény, a melynek üdvös következményei már is kézzel foghatók; hogy gazdasági egyesületünk éppen a szükség napjainban kelt új életre, nyitott tét az együtt munkálásra, s jóra törekvő munkásságát lefelé és felfelé, ösztönzés és közvetítés útján elkezdette fejteni, hatályosítani, egyfelől tanúságot teszen nemzettségünk életrevalóságáról, másfelől mutatja, hogy a gazdaszat kezében kifejtetlenül rejlő kincsek fontosságáról hazánk-

fiai tömegesen meg vannak győződve, s ösztönöszerűleg sietnek a családi és nemzeti tökégyarapítására. S valóban gazdaszatunk wezején a közelebbi féltized alatt oly élénk mozgalom, akkora öntudatos munkásság mutatkozik, az értelem és szorgalmi haladás oly kedvező arányban tünik elő, a minőhez az előtt nem voltunk szokva. A gazdaszati fordított figyelemnek csak hamar át kelle látni mind azon bajokat, melyek ezen nagy fontosságú ügyet fejlődésében gátolják, kitűnik, hogy a birtokok rendezetlensége, a gazdasági értelmiség aránylag szűk terjedtsége, közlekedési eszközeink hiányos volta s a beruházásra szükséges pénz hiánya, oly főfőhajok, melyek a gazdaszat kezét mintegy kötvé tartják s az előre törekvés előtt bezárják az utat. De ha a baj fel van ismer e az elhárítására vezető lépések mintegy ösztönöszerűleg következnek. Így történt ez nálunk is gazdaszatunkkal. A tagosításra birtokrendezésre vezető lépések országsszerte foglalkoztatják birtokosainkat; az értelem tökégyarapítása mind tagabb tagabb tét nyert a gazdaszati eszmék, törekvések közlése több több barátot számitanak; közlekedési eszközeink javulnak s ezek koronája, egy erdélyi vaspálya a legélénkebb hajítások, buzgó hazafias törekvések tárgya; egy gazdaszati hitelintézet eszméje a testvér haza nagyjai hazaszeretetének, honboldogító törekvésének csak most feltűnt eseméje, melynek ha megfogamzására növelésre, gyümölcsözésér. Erdélyi illetékes-fiai is befolyának, s mint hiszszük, nem is mulasztandják el, a gazdaszatunkat bilencselő hajok legsúlyosbikán is segítve leend.

Midőn tehát egyfelől örömmel látjuk, hogy gazdaszatunk bajainak orvoslási lépések vannak sokfelől téve, másfelől azt is látjuk, hogy még sokat igen sokat kell tennünk, míg a sikeres gyógyulás és teljes felüdülés bekövetkezik. Eppen azért s mert a birtok horderejét nagy jelentőségű feltudjuk fogni, felatlalt tűztűt magunknak, hogy lapunk által igyekezzünk mutogatni fajunknak az utat és eszközöket, melyen és melyek által gazdaszatunk emelkedvén, családi és hazai tökének gyarapodik, s biztos alapját rakja le egy oly jólétnek, a mely anyagi és szellemi életünket szívünk szerintívő varázsolhatja.

A Kolozsvári keresk. és iparkamara f. évi sept 6-kán Dietrich S. úr elnöklété alatt tartott közgyűlésének JEGYZŐ KÖNYVE.

(Hivatalos kivonatanban.)

Az áru-alkuszi állomások betöltésére hirdetett csődületre let pályázó jelentkezők, a

gyűlés egyelőre enynyit elégnék tart a kolozsvári piacra, s bealott bizonyítványaik megvizsgálását előlelesen egy bizottmányra bizza. Sajnálatát fejezi ki egyszersmind a felett, hogy a jelenleg alkusszaggal foglalkozók közül többen nem kívántak a törvény ezen kedvezményével élni; azonban reményli, hogy később még akadnak pályázók s elhatározza, hogy azokat is kész vizsgálatra bocsátani.

A m. helytartóság multi évi april. 11-kén a vasárnapi iskolák ügyében kelt rendelete a kamarakerület legtöbb városában kedvező viszhangra talált, s az iparos tanítványok számára — Thorda városát kivéve, — mindenütt létesültek vasárnapi iskolák. A menyinyi örömet okoz a kamarának a többi városok tanácsainak ezen nemes buzgalma, ép annyisajnálattal kell vennie Thorda városra részéről e késlekedést, a melynek lelkes közsege egyébiránt mindig elől szokott járni a hasznos és szép követésében. E város már fekvésénél fogva hivata van hazai iparunk fejlődésénél vezére szerepet vinni, s iparosai eléggé értelmese, hogy ily csekély kiadásokkal járó, de végtelen erkölcsi hasznót hajtó intézet fenntartását ne nézzék áldozatnak; akadályozó körülményként tán csak a sokféle vallás lehet, a mennyiben ott Erdély minden vallásfelekezete képviselve van; azonban az ezek közt eddig tapasztalt példás türelem, s a vasárnapi iskolák minden felekezeteleségét kizáró természete ez akadályt könnyen legyőzhetővé teszi. A gyűlés elhatározza tehát, hogy a thordai T. Tanácsot ez értelemben figyelemzésre az elmulasztott lépések megtételére.

A kereskedelmi és iparviszonyokat szabályozó ideigl. utasítás 14-ik §-ban rendelt s a magas helytartóság által 1853 óta több ízben sürgetett bejegyeztetése a tűzs-czimeknek a kereskedőkönyvek legnagyobb része által már teljesítve lévén, a kamara elérkezettnek látja azon időt, a melyben a kereskedelmi társulatok megalakítására lépéseket kell tennie, a hol mely ilyenek nem állanak. A m. kormány egyenes rendeletén kívül ezt sürgetik: a kereskedelmi érdekek emelése, a tanítványok helyesebb alapsab közepése és más erkölcsi indokok, a miket természetileg mindig könnyebb végre-hajtani. Határozta válik ez okból hogy a kamara a társulati alapszabályok már év óta kész s átvizsgált tervét mielőbb terjeszse a m. helytartóság elibe végeles jóváhagyás kieszközölése végett. — Addig is azonban, a míg a társulatokat meg lehetne alakítani, adminisztratív érdekekből szükségesnek bizonyulván be oly képviselőkkel birni, a kik a kamara és a kereskedő osztály közt közvetítők legyenek: a gyűlés az elnökségre bizza a t. kereskedő urak közül képviselőket nevezni ki ott, a hol még nem léteznek társu. atok. Egy kamarai tag indítványára határozta

TÁRGZA.

CSÓKOT KATÓ GYALU VÁRÁÉRT!

(Történeli meszély)

Halmágyi Sándortól.

A történet Muzsája öszszeránczolt homlokkal, komor tekintettel említi Báthori Gábornak, a kis Erdély egykori fejedelmének nevét, s midőn e férfiú képét adja, a deli alakhoz kéjittas arczot és véres kezét fest.

Ő a hies Báthori ház utolsó ivadéka vala, benne a családvér leggonoszabb hibái éledtek megegyszer fel; hű és kegyetlen volt, mint ama hajadonok véreben mosdó Báthori Erzsébeth és kéjvágyó, mint a buja Báthori Zsigmond.

Uralkodása alatt Erdély legjelesebb férfiai hurczoltattak vérpadra és Erdély legszebb és legelákelőbb hölgyei — gyallattattak meg.

Azon öt év alatt — 1608-tól 1613-ig, — míg az elnyorodott hazát korlátlanul, vagy inkább rakoncátlanul kormányzá, magán élete örökös dobodzás, örökös táncz és örökös kalandhajászásból állott. A fejedelem példáját követték az udvar emberei. Csoda e, hogy az udvari élet mérges lehellete mind inkább kezdé megvesztegetni a közérkölcösiséget tisztá levegőjét!

Míg a férfiak, különösen a szegény szászok gyűlölni tanulták a kéjvádaszó, „tánczos“ fejedelmet, azallat a nők gyengébb részének szive titkosan és lázason dobogott a kegyvadászó, deli férfiúért, ki mind azon tulajdonokkal birt, mik a hevesebb vérmérsékű némbert leghamarabb megingatják, elbódítják. Ő nem szerette feleségét; az egy nagy kövér asszony vala, s ugyancsak örömtelen napokat élt Görgényben*, mialatt hűtlen férje Erdélyt háremévé tette.

Az udvarnál legkedveltebb, legbelsőbb ember volt Imrefi János, a belső titkos tanácsos, ki ép oly könnyelmű min. szépfelésege bájaival nem egyedáruskodott, sőt férji jogait szivesen megosztá fejedelmével. Együtt orgáztak, együtt zsaroltak a hazát, együtt itélték halálra fiait és együtt mondogták: „ez s ez lélek országa — Erdély, nem ország, hanem csak megenni s meginni való **“ és a nagy befolyású tanácsos nyilván dicselkedett, hogy ha Nagy Sándornak volt Parménioja, nem alábbvaló Báthori Gábornak is Imrefi Jánosa.***)

És e gyenge lelkiismeretű Parménio, ki urának, tanácsosa és kerítője volt egy személyben, saját hibái, gyarlóságai és bünei által annyira megtudta fejedelmének személyes vonzalmát nyerni, s magának oly tekintélyes befolyást tudott biztosítani, hogy mind az, a mi az ő lelkéből, e piszkos forrásból eredett, Nagy Sándora előtt a legmagasabb érvénnyel birt.

Imrefi — a szó leggonoszabb értelmében — machiavellista volt, s urának mindig kedvesek voltak az álérvek, melyekkel az erkölcsi világrend törvényeinek megfordított értelmét lehet adni.

Ép ezért Báthori ravaszul elfoglalta Szebent, börtönbe vetette vagy száműzte a szászokat, feldulatta a gazdag várost és katonái állati ösztönöknek áldozatul dobla a szász nőket és hajadonokat — a nélkül, hogy ezt barbárságnak és nem fejedelmi nagylelkűségnek tartotta volna. Hasonló szándékkal jelent meg Brassó előtt, hová nem bocsátatván be, ostrom alá vette a várost, de az itteni szászok kétségbeesetten védtek magukat, s ő végre is kénytelen volt elpironkodni a falak alól, a nélkül, hogy fejedelmi nagylelkűségét éreztethette volna Brassó — szöke galambjaival is.

Báthori minden gondolkodás nélkül megsértette az ország színe előtt elmondott fejedelmi esküjének majd minden pontját, s midőn látta az erdélyi rendek tehetetlenségét, felfuvalkodott és azt hívté: ő csakugyan korának Nagy Sándora, s csak kezét kell kinyújtania a magyar és lengyel korona után, hogy azokat fejére tegye.

Igy elegyedett háboruba II. Mátyással, így hozta a kis ha-

za nyakára palatinus Forgács Zsigmond roppant hadát, s midőn azt egy kis szerencsével megverte, már a gőg miatt annyira fenhéjázott, hogy a török szultánt is, kinek védrasága alatt állott, lenézhetni vélte. Midőn Borsos Tamást Balassival Konstantinápolyba k ldené kapitáliságra, „az követséget imig amugy nagy kevélyen feladván, így szólt: Mondjátok sok szolgálatomat a hatalmas császárnak én szómval, ha sok nem léssen a szebeni háztól!*) Ezt számos ellenségei később megsugták a fővezérnek s e percztől fogva kezdéka nagy Bethlen Gábor számára fogalmazni az athnamét.

Erdély egy jobb jövő reményével válszította volt őt fejedelmének, mindenki azt hitte: e nagy bíró férfiú kormányá alatt befognak gyógyulni az élesen saigó sebek, melyek Báthori Zsigmond, Mihály vajda és Básta borzalmas korából maradtak fenn, mindenki azon édes hiszemmel kecsesgette magát, hogy végre elfognak ozslani az ország politikai láthatáráról a véstzerhes felhők, melyek azt megsemmisítéssel fenyegeték.

Minő csalódás! Báthori Nerója, Sardanapálja, basája lőn Erdélynek, s romboló török és német hadseregekét támasztott ellene. És mégis — az ember nem tudja szánalom vagy gúnnyal említsé-e — az ország rendei e gonosz, felfuvalkodott, zsarnok, kéjvádaszó, „eszem-iszom“ embert a „haza alyjá“nak kiáltották ki.

Igazok volt jámbor ósapáinknak! hisz az akkori családok apró ivadéka közt számtal, non valának, kiknek erecskéiben a fejedelem vére csörgödezett.

1610-ben egy fagyos, csikorgó hideg, februári alkonyon négy fekete paripától ragadott, mesterileg készített szán síkánálott a Szamos-völgyét borító vastag hólepel felett Gyalu felé. Előtte készsáz lépésnyire és utána ugyanannyi távolságra, elős és utócsapatot képezve, hathat lovag nyargalt, kik, egyenruhájuk és fegyverzetük után itélve, az udvari hadakhoz tartoztak. A fejedelem rándult Gyaluba, a kormos várban egy vidám éjét töltöni pohárcsengés, táncz és esőközengés közt.

Az ékesen kifestett, megaranyszott és drága szövetekkel bérelt szánban, melynek támlájáról gyönyörű tigrisbőr loggott alá,

*) Maros-Vásárhelyi Nagy Szabó Ferencz Memoráléja — gróf Mikó „Erdélyi történelmi adatok“ I. kötet, 104. lap.

**) Vita, vel potius peregrinatio lotius vitae Thomae Borsos gróf Kemény és Nagyajtai Kovács „Erd. tört. tára“ II. k. 37. l.

**) Rumi, Monumenta hungarica II. kötet, 28. l.

*) Itinerarium ad Fulgidam Portam ottomanicam Thomae Borsos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

esen, mivel az jobbadán a nápolyi lakosság magatartásától függ, mely a királynak hangulata s a flottás hatalmak további lépéseire kétségkél nagy befolyással leend. Figyelemre méltó Szárdinia szerény megjelenése is az óriások háta megett, a melynek czélja egyébiránt a Nápolyban levő piemontiak oltalmazása lenne az ellenük kiterjedendő lazzaroni dühöngés ellen. Sőt hírejár, hogy még Ausztria is néhány hajóval részt vevendene a sajátos erkölcsi hadjáratban Maholnap tehát szem vagy földet lehetünk egy flotta-congressusnak a béke szent érdekében. Amde ha még is hajthatatlan maradna a király minden követelt engedményekre? ha a nápolyi pór népmint még megtörtént, kedvelt király mellett fölkelve a békétlenkedő miveltsztyalokat megrohanná, s a hadsereg is hűnek maradna? mihez fogna a Nápoly ellenbe felállított erkölcsi villanygép?...

Egyébiránt ez eshetőség még nem ment a dolog; újabb hírek szerint a francia hajóhad útnak indulása néhány napra újból elvan halasztva, mivel Walewswski újabb utasítások végett fordult a biaritz-i fürdő mulató császárhoz. E halogatás okát abban is keresik, hogy Austria értesíté a tuileriák kabinetjét, miszerint nápolyi követje Martinibnok utban van viszsza Nápoly felé s jó lenne, ha még a hajóhadak megmozdult előtérkeznek oda egy leges legutolsó diplomatiabékeprobanak megtételére. Franciaország most hón ragad meg az alkalmat a demonstratio tovább halaszthatása végett, a melyre különben is, mint nyíltan susogják, csak Angliáhozszas unszolására állott rá, s azért hogy Angliát ne hagyja egymagára ily fontos európai ügyben. Hanem Londonban nem sokat hajtnak a francia tétovázó politikára; a brit flotta halad előre s így a francziának sem maradhat egyéb hátra mint a magáét is utnak indítani.

Párisi lapok egy régi adósságot melengetik fel a nápolyi királynak. Azt kiáltozzák neki, fizesse meg árát azon ágyúknak, a miket már 40 éve vásárolt volt Franciaországtól — hiteltre. A rokon Bourbon házbeli királyok természetesen nem sürgették az adósság lerovását, mivel Nápolylyal jó lábon álltak, hanem most ideje volna e 14 millió frankot felvenni. Ki rejtőznék más ez újabb sakkvonas mögött mint Pál mester bácsi, ki mesterileg tud magas politikai czelokra rég elfelejtett adósságokat előbívólni s a politikai kérdést pénzügyivel kapcsolván össze, a nagy tömeg előtt ez által érthetőbbé tenni.

A pártok állását Nápolyban így adják elő: A király a hadseregre s lazzaroniá támaszkodik. Mily érzelmű a katonaság általán, s ha joggal számíthat-e reá a király, a

jövő deritendi fel. A lazzaronik engedelmsége olyan, hogy jobb se lehet. Nápoly város közeposztályai már is remegnek, hogy e Lázárfiakat rájuk bocsátják a mozgás első perczében. Ezekre bizton számíthat a király; meg is becsüli őket, mert a közmondás szerint: is becsüli őket, mert a főtör: hasznát veheted. Ezenkívül két párt jöhet még tekintetbe: az alkotmányosoké, mely II. Ferdinánd megtartása mellett van azon feltétellel, ha az 1848-ki alkotmányt újból megerősíti, — ennek egy töredéke a király leköszönését kíváná, ha számára. Az aristokraták s miveltek nagy része e párthoz tartozik, s türelmetlenül várják a nyugotiak demonstratioját. Kevésbé fontos a köztársasági párt, mely számra is csekély. Végtül a sziciliiai párt akármely trónkövetelőt s kormányt akot elfogad, csak a nápolyi királyságtól elszakadva függetlenségét kívánja. Ennyi párt izgatta népség, nem csoda ha élénkül fel a beavatkozási hírekre, s a rendőrség is szigorral jár el dolgában.

Rómába újabb francia csapatok fognak indulni, nem hogy az ott levők haza indításáról volna szó.

Spanyolország. A boldogságra született s még is boldogtalan Spanyolország a boldogító államcsíny dacára sem érzi magát jobban egy cseppel is. O'Donnell kabinete tenger nehézséggel veszdők. Az alkotmányos royalisták, kik főtámaszai volnának, a kormány dicatori rendszabályai s terveivel nincsenek megelégedve; másfelől az absolutisták vagy túlmérsékelték minden perczen foglalják el a tért s a progressista-elemet tisztítják ki a ministerium öléből is, míg egyszer magát a dictatort is kidobják belőle. O'Donnell közelebb beléegyezett a reactio egy új rendszabályába is — a papi javak lefoglalásáról szóló törvény felfüggesztése. Rios Rosasnak e győzelmet az ultramontan párt teljes diadalul tekintheti. O'Donnell és Rios Rosas most még ideig óráig karöltve járnak s ez egyesülést Spanyolország üdvé gyanánt haragotadják a lapokkal; de a diktátor napjai már megszámlálvák. Hiába mondja a hoptot ömaga, mert azt méltóbban kiálthatja az ő tulajdonára verekedett tisztására.

Franciaország. A császár sept. 28-án fogta elhagyni a biaritz-i fürdőt. Több várost kíván meglátogatni, míg Párisba visszautazna, mit alig hisznek dec. 1-je előtt. Egészsége felől nyugtalanító hírek kerengnek: ehez járul a börzezületkek pangása, s egyéb ületeknek is nem valami fényes állása — az tán a császár élete ellen forralt merény következtében számos elfogatás. Mindezek folytán természetes, hogy a kedélyeket a bizonytalanság sejtelmes érzése szállta meg.

LEGUJABB POSTA.

A „Preuss Corresp.“ jelenti Jaszsziból sept. 17-ről: A beszaszrabiai határszabályozást és Bolgrád ot illető nehézségek kiegyenlítése bekövetkezett, Jaszsziba érkezett izmaeli biztos tudósítások szerint Oroszország beléegyezék Bolgrádnak Moldovához a kapcsolásába. Ha a porosz lap közleménye csakugyan megvalósul, s Bolgrád Moldová lesz, akkor a béke művének mielőbbi bevezetésére a legfontosabb lépés történt meg. Minek megtörténtében mégis szabad, jon kétkednünk további tudósítás vételég.

Az orosz cabinet külföldi diplomatiailügynökeihez egy körlevelet bocsátott, melyben a többi hatalmak irányában Oroszország politikája vezéreleiről nyilatkozik. Éleleműleg szól különösen a nyugoti hatalmak Nápolybaivatkovása mint a népek jogait sértő tény ellen, úgy szintén Görögország megszállva tartását is r. szállja. E tiltakozványoknak nem igen lesz hatálya, mert atheni közlések szerint még újabb francia csapatok váratnak oda.

Nápolyra nézve legújabb híreink csaknem kétségtelenné teszik a békés kimenelt. Austria és szárd hadihajók részvéte a demonstratioiban még könnyítini fogja a nápolyi királynak a megadás útját a nélkül, hogy mőtósága ez által sokat szenvedne. Elfogadná tehát az ultimatumot, a mely különben is nagyon meg van már szelidítve, egy manifestumot adna ki, mely némileg ovástétel is volna — s érzékeny megindulás közt oszlana szét a jóakaratu vízi-congressus.

Franciaországban nem csekély az izgatottság, főként a munkás osztályok között, a melyek eddig elég csendesen viselék magukat. Anyagi okokon kívül politikaik is működnek itten — az elfogatások gyakoriak kezdenek lenni. Mint sokan hiszik, egy erőteljes tény a nápolyi király ellenében nagyot lendítené a francia kormány népszerűségén. Ez okból nem is képzeltetik, hogy III. Napoleon minden komoly cél nélkül csatlakozzék az angol kormányhoz.

Igérgetünk szerint közöljük újabb előfizetők névsorát. Ezek:

Keményfi József. Báro Bánffy Dániel. Barcsai Zsigmond. Báro Bornemisza Lipót. Macskási Pál. Ujfalvi Sándor. Nagy Elek. Karázy József. Gróf Kemény Sámuel. Pálfi Károly. Lizzkay József. Farkas Albert. Hegyesi Leopold. Id. Lészai Lajos. Bányai Vitalis. Péchy László. Lészalvi Gyárfás Elek. Török József. Gróf Kun Gothárd. Beriovi György. Özv. Barcsai Adámné. Báro Bánffy Zsuzsanna. Bód Péter. Réz Sámuel. Dézsálvi Pataki Ká-

roly. Dézsálvi Pataki Elek. Szentkirályi Gábor. Moga László. Gyárfás István. Báro Bornemisza Ignác. Báro Bornemisza Ignác. Bartok János. Sipos Pál. Zsombori István. Hegedüs János. Daroczi László. Báro Bánfy Albert. Lázár Josef. Csengeri Sámuel.

(Folytatjuk.)

Az előfizetési pénzeket mielőbb beküldeni kérjük, mintán csak kevés számú felesleges példányokat szándékozunk nyomtatni.

Bécsi börze	September		
	27	29	30
Státuskötelezvény 5%	79 ³ / ₄	81 ¹ / ₄	81 ³ / ₄
1834-ki kölcsön sorsh	218	248	248
1839-ki „ „ „	124	124 ¹ / ₄	124 ¹ / ₄
1854-ki „ „ „	104 ¹ / ₂	105 ³ / ₄	105 ³ / ₄
Tiszai vasutrézvény	104 ¹ / ₂	—	—
Nyugoti Relet	—	—	—
Éjszaki „	—	2595	2595
Francia „	—	—	—
„ „	—	515	522
Nemzeti kölcsön	81 ³ / ₄	82 ³ / ₄	82 ³ / ₄
Bankrézvény darabja	1063	1662	1060
Földteleherment. kötelezvény (Austria)	84	—	—
Földteleherment. kötelezvény (Magyar)	73	—	74
Dunagőzhajózási részv.	558	559	558
Augsburg	105 ³ / ₄	105 ³ / ₄	106 ¹ / ₂
London 1 foot sterling	10.9	10.0	10.1
Paris 500 frankért	122	12 ³ / ₄	122 ³ / ₄
Cs. kir. arany	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄
Ez st.	6 ¹ / ₄	—	—

Gabonaár Bécs-i mérő, p. p.

Kolozsvár octob. 2-kán. Búza 4 ft. 32 kr. Elegybúza 3 ft. 12 kr. Rozs 1 ft. 48 kr. Árpa 1 ft. 36 kr. Zab 1 ft. — kr. Törökbúza 4 ft. 54 kr.

Fejérvár sept. 13-kán. Búza 4 ft. 28 kr. Elegybúza 3 ft. 24 kr. Rozs 2 ft. 8 kr. Törökbúza 2 ft. 8 kr. Zab 1 ft. 31 kr.

Várad sept. 17-ik Tiszta búza 3 ft. 30 kr. Elegybúza 2 ft. 50 kr. Rozs 1 ft. 51 kr. Törökbúza 1 ft. 56 kr.

Szamosújvár sept. végén. Búza 4 ft. 24 kr. Elegyb. 3 ft. 24 kr. Rozs 2 ft. 36 kr. Zab 1 ft. 4 kr. Tö. ökb. 1 ft. 52 kr.

Tasnád sept. havi közép ár. Búza 2 ft. 47 kr. Rozs 1 ft. 50 kr. Árpa 1 ft. 2 l. r. Zab — ft. 41 kr. Törökb. 1 ft. 36 kr.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

Előfizetési felhívás

a

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“-re

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“, mely ezelőtt fél évvel hazánk jelesebb férfainak szellemi és anyagi támogatása mellett megindult, de a t. cz. olvasó közönség által untig ismert akadályok miatt első rövid életszakát csakhamar bevégezte, — egy nemes buzgalommal szövetkezett, erős értelmiség támogatása mellett most ismét megindul.

Az erdélyi hírlapirodalom hite újabb időkben annyira meg lön ingatva, hogy helyesebbnek tartjuk keveset igényi, de annál nagyobb buzgalmat fejteni ki megmutatására annak, hogy az erdélyi értelmiség keblbi érdekeinek saját hírlapirodalom általi sikeres és tapintatos képviselésére, az olvasó közönség pedig ez irodalmi munkásság kitartó pártolására mindig elégséges és mindig képes.

Főtörökvetünk oda hatni, hogy hazánkat a szellemi és anyagi téren elővihessük, magunkat azon erkölcsi súlylyal, melyre akár szellemi akár anyagi erőnkkel fogva igényünk lehet, nemzetileg felruházassuk, a trón jogait és nép érdekeit őszhangzása hozzuk, nemzetközi viszonyainkat kedvesekké vagy legalább tisztvisen tühethökké, állam, — nemzet, — s társadalmi életünket a lehetőségig szívünk-szerintűleg tegyük.

A mondottakból kiválglik a lap irányja és vezérő szelleme. Még csak azt kívánjuk egyszer mindenkorra nyilvánítni, hogy személyeskedő, a közönség iránt tiszteletlenséget tanusító polemikának hasábjainkon helyet nem adunk.

Azon itt-ott netalán felmerülő aggodalmat illetőleg: vajjon nem csak rövid életre érdeke föl ismét e lap, jónak látjuk kijelenteni, hogy a szerkesztőség és dolgozótársak az ügy szentségét tekintve oly komoly elhatározással szövetkeztek, hogy a közremunkálástól még akkor sem szűnnek meg, ha az előfizetők száma csak az anyagi kiadásokat fedezheti. Hogy e tekintetben a közönségnek magának nyújthassuk az ellenőrködést, az előfizetők névsorát, azon rendben a mint fejönek, lapunkban közzétesszük.

A szerkesztőség a következő, betűrenden megnevezett egyénekből áll: Dózsa Dániel, Fekete Mihály, Gyergyai Ferencz, Halmágyi Sándor, Kócsi Károly, Kriza János, Vass József.

Ide jegyezzük szintén betűrendben azok névsorát is, a kiktől ígérteket birunk, hogy szellemi erejükkel kíválón e lap hasábjait fogják gazdagítani. Ezek:

Baczó Gábor, tanár; gr. Bethlen János és Farkas; Finaly Henrik, tanár; Gáman Zsigmond; Herepei Gergely; Jakab Elek; Incze Dániel, tanár; Kóvári László; Keményfi József; Koronka Antal; Kovács Antal, tanár; gr. Mikó Imre; Nagy Ferencz és Péter, tanárok; Péterfi József; Perlaki László, tanár; Sámli László, tanár; Salamon Ferencz, gr. Teleki Domokos és Urházi György; kikhez még többeket is remélünk később sorozhatni.

A jóval megnagyobbított lap most egyelőre hetenkint kétszer fog megjelenni. Előfizetési díj félre 5. ft. Negyedére 2. ft. 40. kr. Egy hóra 1. ft. pengő pénz.

Az előfizetési pénzek bérmentesen küldendők Stein János ur (középutzai) könyvkereskedésbe.

Gyűjtőknek tíz előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

BERDE ÁRON m. k. tulajdonos és felelős szerkesztő.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.